

אך זמן קצר לאחר מכן יעקב נפטר. בנו הצעיר, עזריקם, שזה עתה השתחרר משירותו בפלמ"ח בחטיבת הראל, ירש את העסק והמשיך לנהלו.

הכריכה פעלה ברחוב יפו 44 בחיפה במשך 53 שנים עד צאתו של עזריקם לגמלאות.

אבל בכך לא תם סיפורה של הכריכה! מתוך רצון לשמר את אומנות הכריכה ומורשת המשפחה הועברה הכריכה בשלמותה, עוצבה ופעלה כמוזיאון משפחתי בגליל. בשנת 2021 עזריקם וילדיו החליטו לתרום את הכריכה ולאחר כמאה שנה מיום היווסדה נמצא לה בית חדש בבית הסופרים ע"ש עמוס עוז בבאר שבע.

תצוגת פרטי הכריכה

אוסף הכריכה כולל פריטים נדירים מסוף המאה התשע-עשרה וביניהם: גיליוטינה, מכבש, מכונת תפירה ואספנית. בנוסף להם, האוסף מכיל גם מכונות כתיבה ישנות, גלופות אותיות, בדים לכריכות, אבקות זהב לקישוט כותרות הספרים וכלי עבודה כגון: נומרטורים, פרפורמטור [מחורר], משקל, כלי שימון, מספריים, סרגלים, מחוגות וכלים ייחודיים נוספים ששימשו את הכורך בעבודתו.

במבואת בית הסופרים תוכלו לראות את המכבש, ששימש לביצוע פעולות לחיצה והידוק דפי הספר, ואת הגיליוטינה, ששימשה לחיתוך הדפים. סמוך לחדר סדנאות הכתיבה תמצאו את האספנית, ששימשה לארגון רצף דפי הספר ואיסופם, ואילו את מכונת התפירה הנדירה, ששימשה לתפירת כריכות הספרים בסלילי מתכת תגלו בתוך חדר סדנאות הכתיבה. אל תפספסו את תצוגת כלי העבודה המרהיבה שנמצאת בחדר הלימוד.

צרו אתנו קשר

רחוב האבות 53, העיר העתיקה, באר שבע

טלפון | 074-7795231

beit.hasofrim@post.bgu.ac.il

בית הסופרים

מכון הקשרים לחקר הספרות
והתרבות היהודית והישראלית
אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

באר שבע
בית ההודמיות של ישראל

בית הסופרים

בית הסופרים על-שם עמוס עוז הוא מרכז ספרות ותרבות לתושבי באר-שבע והדרום. המרכז הוא פרי יוזמה משותפת של פרופ' יגאל שוורץ, ראש מכון "הקשרים" לחקר הספרות והתרבות היהודית והישראלית באוניברסיטת בן-גוריון ומר רוביק דנילוביץ, ראש העיר באר-שבע.

בית הסופרים שוכן במבנה עותמני מרהיב בעיר העתיקה. המבנה נבנה בשנת 1906 ושימש כבית הדין השרעי. בשנת 2018 החל במקום תהליך שימור יוצא דופן בהובלת עיריית באר-שבע, מפעל הפיס ואוניברסיטת בן-גוריון. תהליך השימור נמשך כשלוש שנים וביוני 2021 נחנך בית הסופרים ופתח שערו בפני קהילת שוחרי הספרות והתרבות בבאר-שבע ובדרום. המקום מופעל על-ידי אוניברסיטת בן-גוריון בנגב ובתרומתה האדיבה של הגב' טוני יאנג.

פעילות בית הסופרים מתקיימת בשני אפיקים עיקריים: האפיק הקהילתי והאפיק האקדמי. הפעילות הקהילתית כוללת סדנאות כתיבה וקריאה בהנחיית טובי הכותבים. וות והמנחים. בארץ, מפגשי סופרים, סדרות הרצאות, ערבי שירה ופרוזה, השקות לספרים חדשים, סיורים ופעילויות לילדים ולנוער. במקביל, בית הסופרים מקיים כנסים וימי עיון אקדמיים, שעניינם ספרות, תרבות וחברה, ומפעיל קבוצות מחקר בהן משתתפים חוקרים. וות צעירים מהארץ ומהעולם.

תערוכת הקבע בבית הסופרים: אוסף כריכיית הספרים של משפחת הוברמן

אוסף כריכיית הספרים נתנם לבית הסופרים על-ידי אורה ועזריקם הוברמן ובאדיבות בתם וחתנם, עליזה ואלון ארז. הוא כולל ציוד כריכייה נדיר ופריטים יקרי ערך שעברו מאב לבנו. האוסף מוצג בבית הסופרים במסגרת תערוכת קבע, שפתוחה לקהל הרחב, ומספרת את סיפורה המרתק של הכריכייה המשפחתית, מורשתה וגלגוליה מורשה לחיפה ומשם אל משכנה החדש בבית הסופרים בבאר-שבע.

גלגולה של כריכייה

סיפורה של כריכיית הספרים נפתח בראשית המאה העשרים. יעקב הוברמן, פעיל במפלגת "פועלי ציון" בוורשה, ביקר לראשונה בפלשתינה בשנת 1907. בביקורו החליט להתיישב בבוא העת בעיר חיפה. בשנת 1922 הוא הגשים את חלומו ופתח בית דפוס וכריכייה ובהם ציוד משומש, שרכש מבית דפוס בווינה. לאחר שהתבסס בחיפה העלה את הוריו ושבעה מאחיו ארצה, ולכולם עזר לפתוח כריכיות ובתי דפוס (בחיפה ובתל אביב). שני אחים, שנשארו בפולין, נספו בשואה. העסק, שנקרא עתה "קידמה" (כריכייה, בית דפוס, בית חרושת לקופסאות וחנות למכשירי כתיבה), התרחב ופרנס מספר משפחות. אבל בשלהי שלטון המנדט הבריטי אולץ יעקב לפנות את העסק לטובת הקמת משרדי הבולשת הבריטית. רק ב-1948, עם הקמת המדינה, שוקמה הכריכייה.

